

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1224/2009, och om ändring av rådets förordningar (EG) nr 768/2005, (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1005/2008 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1139 vad gäller fiskerikontroll

[COM(2018) 368 final — 2018/0193 (COD)]

(2019/C 110/22)

Föredragande: **Emilio FATOVIC**

Remiss	Europaparlamentet, 10.9.2018 Rådet, 5.7.2018
Rättslig grund	Artiklarna 43.2 och 304 i EUF-fördraget
Beslut av EESK:s plenarförsamling	19.6.2018 och 18.9.2018
Ansvarig facksektion	Jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av facksektionen	27.11.2018
Antagande vid plenarsessionen	12.12.2018
Plenarsession nr	539
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	219/1/2

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) instämmer i stort i kommissionens lagstiftningsförslag om fiskerikontroll. Vissa problem som redan tagits upp av de berörda parterna i sektorn har dock inte beaktats tillräckligt eller fått tydliga lösningar.

1.2 EESK hänvisar igen till principen om att hållbarhetskonceptet måste behandlas ur ekonomisk, social och miljömässig synvinkel. I detta sammanhang bör det noteras att kommissionens förslag inte grundar sig på en tydlig bedömning av de ekonomiska och sociala konsekvenserna, som emellertid skulle vara lämplig i ljuset av den djupa krisen i sektorn i flera europeiska länder, med stark inverkan på sysselsättningen och ekonomin i kustsamhällena.

1.3 I kommissionens förslag beaktas inte två allvarliga och relevanta företeelser: brexit och klimatförändringarna. Båda förväntas på olika sätt förändra fiskevillkoren och fiskeplatserna och kräver därför lämplig ytterligare analys och lämpliga åtgärder för att inte skapa obalanser inom fiskerisektorn.

1.4 Kontroll- och sanktionssystemet, som bygger på ett licenssystem med prickar, bör genomföras på ett enhetligt och likartat sätt i hela EU för att säkerställa såväl sund konkurrens mellan aktörerna som kvalitet och spårbarhet för fiskeriprodukter i alla EU-medborgares intresse och för deras hälsa. Samtidigt bör sanktionerna grunda sig på kriterier för riskhantering och vara verkliga proportionerliga och avskräckande.

1.5 EESK anser att digitaliseringen säkerligen är ett viktigt verktyg för att säkerställa effektiva och ändamålsenliga kontroller. Jämfört med den tidigare lagstiftningen noterar kommittén dock att skyldigheterna för fiskare inte har minskats i någon betydande omfattning (särskilt för småskaligt fiske) och heller inte förenklats tillräckligt, såsom kommissionen aviserat. Det rekommenderas att man ska utföra en ytterligare undersökning av den faktiska möjligheten att tillämpa vissa bestämmelser, med särskild uppmärksamhet på fartyg på under 10 meter.

1.6 EESK motsätter sig den övergripande skyldigheten att installera CCTV-kameror på fartyg, eftersom det strider mot de grundläggande arbetsnormerna, rätten till personlig integritet och yrkeshemligheten. EESK föreslår därför att medlemsstaterna ska genomföra riskbedömningar av vissa flottsegment som präglas av en hög och utbredd nivå av

allvarliga överträdelser och att tillsynsmyndigheterna ska uppmana fartyg att installera CCTV-kameror på grundval av tidigare bristande efterlevnad. För att kontrollera efterlevnaden av landningsskyldigheten föreslår EESK att man ska öka användningen av observatörer ombord och rekommenderar att man ska inrätta en frivillig mekanism för att införa CCTV-kameror med incitament för de fartygsägare som beslutar att ansluta sig. Samtidigt rekommenderas det att införa en tillfällig skyldighet att installera CCTV-kameror för fartyg som begått flera allvarliga överträdelser.

1.7 Den nya EHFF 2021–2027 kommer att spela en viktig roll för att möjliggöra en anpassning av de europeiska fartygen till den nya lagstiftningen. Det är mycket viktigt att medlen är lätt tillgängliga på nationell nivå för alla som ansöker om dem. I synnerhet motsätter sig kommittén införandet av retroaktiva bestämmelser som, i händelse av en enda allvarlig överträdelse, ålägger fartygsägaren att betala tillbaka eventuella medel som tidigare erhållits och redovisats korrekt.

1.8 EESK erinrar om att de flesta fallen av bedrägerier och bristande respekt för grundläggande arbets- och miljönormer inträffar i tredjeländer. Fisken från dessa olagliga metoder når dock fortfarande relativt enkelt EU-medborgarnas tallrik. Det är viktigt att de nya spårbarhetsystemen även behandlar dessa problem genom att övervaka hela leveranskedjan. Det bör också noteras att fall av arbetskraftsexploatering fortfarande registreras på vissa europeiska fartyg. Det rekommenderas därför att tillsynsmyndigheterna ska ägna särskild uppmärksamhet åt detta och att stränga sanktioner ska fastställas för att slutgiltigt utrota denna företeelse.

1.9 EESK noterar att det är svårt att anpassa de framgångsrika modeller som erbjuds genom de fleråriga planerna för fiske efter målart till blandfiske, med allvarliga konsekvenser för miljön och ekonomin. Därför rekommenderar EESK ett grundligare system för insamling av data om bestånden för att utveckla särskilda strategier som bättre kan skydda den biologiska mångfalden utan att tillfoga fiskerisektorn onödiga skada.

1.10 EESK anser att systemet med incitament för fiskare att ta i land näten bör utvidgas till att omfatta allt avfall som samlas in till sjöss under fiskeverksamhet. Detta initiativ skulle vara avgörande för rena hav, eftersom fiskarna i dag måste betala för att rensa havet från föroreningar som de inte har orsakat. EESK tror att fiskarna med lämplig utbildning skulle kunna ge ett betydande mervärde genom att bidra till att dels rensa havet, dels skapa en god cirkel av ekonomisk integration för verksamheten.

2. Inledning

2.1 En framgångsrik gemensam fiskeripolitik är främst beroende av genomförandet av ett ändamålsenligt kontroll- och tillsynssystem. Dessa åtgärder förskrivs i fyra olika rättsakter: 1) förordningen om fiskerikontroll, 2) förordningen om inrättande av Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA), 3) förordningen om ett system för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-förordningen) och 4) förordningen om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor.

2.2 Med undantag för förordningen om externa fiskeflottor, som nyligen sågs över, utformades det nuvarande systemet för fiskerikontroll före reformen av den gemensamma fiskeripolitiken och är därför inte helt samstämmigt med denna. Dessutom är de nämnda åtgärderna mer än tio år gamla och beaktar inte nuvarande och framtida behov vad gäller fiskeridata och flottkontroll, och är inte anpassade till nya fiskemetoder och fisketekniker eller ny kontrollteknik och datautbytessystem. Slutligen tar de inte heller hänsyn till vissa viktiga initiativ som EU har antagit, t.ex. strategierna för plast, för den digitala inre marknaden och för världshavsförvaltning.

2.3 Trots att det nuvarande systemet för fiskerikontroll har lett till en förbättring jämfört med den tidigare situationen bekräftas således vissa brister i kommissionens Refit-utvärdering, en särskild rapport från Europeiska revisionsrätten och en resolution från Europaparlamentet. De berörda parterna har bekräftat det nuvarande systemets begränsningar. Detta har lett till ett behov av att se över det gällande regelverket i sin helhet.

3. Sammanfattning av kommissionens förslag

3.1 Kommissionens förslag består av en ändring av fem förordningar och syftar till att 1) överbrygga klyftorna till den gemensamma fiskeripolitiken och annan EU-politik, 2) förenkla regelverket och minska onödiga administrativa bördor, 3) förbättra tillgången, tillförlitligheten och fullständigheten när det gäller fiskeridata och -information, i synnerhet när det gäller fångstdata, och medge informationsdelning och -utbyte, och 4) undanröja de hinder som står i vägen för en efterlevnadskultur och likabehandling av aktörer inom och mellan medlemsstater.

3.2 *Ändringar av rådets förordning (EG) nr 1224/2009⁽¹⁾ om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs*

3.2.1 Inspektion och övervakning. Inspektionsprocessen samt inspektörernas, befälhavarnas och operatörernas uppgifter förtydligas. Inspektörsrapporterna digitaliseras för att underlätta dataanvändning och datautbyte mellan berörda myndigheter och medlemsstater.

3.2.2 Sanktioner. Det införs en förteckning över gemensamma kriterier för att fastställa olika typer av allvarliga överträdelse. Det införs obligatoriska administrativa sanktioner och miniminivåer för böter vid allvarliga överträdelse, i syfte att göra sanktionssystemet mer avskräckande och effektivt i alla medlemsstater och säkerställa lika villkor för alla. Dessutom stärks och förtydligas "pricksystemet" för fartyg som innehar licens.

3.2.3 Data. Det införs obligatoriska digitala system för spårning och rapportering av fångster som gäller för alla EU-fiskefartyg, inklusive dem som har en total längd på mindre än 12 meter. För småskaligt fiske införs ett förenklat system via mobiltelefon. Även för fritidsfiske införs en strängare kontroll. Med hjälp av digitala instrument vill man säkerställa full spårbarhet i leveranskedjan (inklusive produkter som importerats från tredjeländer) och systematiskt övervaka verksamheten på båtar, bland annat med hjälp av CCTV-kameror för att kontrollera landningsskyldigheten.

3.2.4 Anpassning till annan EU-politik. Rapporteringen om förlorade fiskeredskap förenklas genom ett mer detaljerat ifyllande av (den elektroniska) loggboken. Skyldigheten att medföra nödvändig utrustning för upptagning av redskap utvidgas till att omfatta fartyg på under 12 meter. Det införs bestämmelser om märkning och kontroll av fiskeredskap inom fritidsfiske.

3.3 *Ändringar av rådets förordning (EG) nr 768/2005⁽²⁾ om inrättandet av Europeiska fiskerikontrollbyrån*

3.3.1 Genom förslaget utvidgas det geografiska tillämpningsområdet för Europeiska fiskerikontrollbyråns inspektionsbefogenheter, som inte längre begränsas till internationella vatten. Det införs ändringar som förenklar behandlingen och utbytet av data samt bestämmelser som förenklar byråns finansieringsförfaranden.

3.3.2 I juli 2018 kompletterade kommissionen dessa åtgärder med förslaget COM(2018) 499, som syftar till att kodifiera förordning (EG) nr 768/2005 om Europeiska fiskerikontrollbyrån genom att ersätta och integrera de olika bestämmelser som den omfattar. Detta förslag har redan välkomnats av EESK i ett särskilt yttrande⁽³⁾.

3.4 *Ändring av rådets förordning (EG) nr 1005/2008⁽⁴⁾ om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske*

3.4.1 Ändringarna av unionens fångstcertifieringssystem innebär inrättande av en databas för förvaltning av fångstintyg (Catch), vilket möjliggör riskbaserade kontroller, minskar möjligheterna till importbedrägeri och minskar den administrativa bördan för medlemsstaterna. Catch-databasens driftsfunktioner kommer att utvecklas i olika faser. Genomförandebefogenheter och delegerade befogenheter ges till kommissionen med avseende på Catches funktion och dess vidareutveckling. Inspektioner och sanktioner anpassas till det nya regelverket.

4. Allmänna kommentarer

4.1 Kommissionens lagstiftningsinitiativ, som ligger i linje med medlemsstaternas, de regionala och lokala myndigheternas och de berörda parternas ståndpunkter, välkomnas generellt. Syftet är att förtydliga den rättsliga ramen för kontroller genom att förenkla, modernisera och anpassa den till den politiska och lagstiftningsmässiga utvecklingen, säkerställa rättssäkerhet och göra den praktiskt genomförbar på ett enhetligt sätt i hela Europeiska unionen.

⁽¹⁾ EUT L 343, 22.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 128, 21.5.2005, s. 1.

⁽³⁾ EESK:s yttrande (NAT/756) om "Europeiska fiskerikontrollbyrån (kodifiering)" (EUT C 62, 15.2.2019, s. 310).

⁽⁴⁾ EUT L 286, 29.10.2008, s. 1.

4.2 En ingående analys av förslaget visar att trots den omfattande samrådsprocess som kommissionen tillkännagett har vissa problem som de berörda parterna i fiskerisektorn tagit upp (t.ex. landningsskyldigheten, överdriven byråkrati, sanktionssystemets proportionalitet) inte beaktats tillräckligt och/eller inte fått tydliga lösningar i det nya lagstiftningsförslaget ⁽⁵⁾.

4.3 EESK hänvisar igen till principen om att hållbarhetskonceptet måste behandlas ur ekonomisk, social och miljömässig synvinkel. I linje med detta förblir hållbart fiske det huvudsakliga målet, men fiskerisektorn måste ges möjlighet att uppnå detta mål. Av denna anledning får miljöåtgärderna inte skiljas från behovet av att förbättra andra centrala aspekter, såsom arbetsvillkor och arbetsmiljö, generationsskifte, företagens lönsamhet, yrkesutbildning för de anställda och kustsamhällets livskraft.

4.4 I förslagen till förordning beaktas inte två allvarliga och relevanta företeelser: brexit och klimatförändringarna. Den första borde medföra en fullständig översyn av mekanismen för relativ stabilitet samt en minskning av fiskemöjligheterna i vatten som i dag är europeiska. Samtidigt orsakar klimatförändringarna betydande förändringar i fiskars beteende och livsmiljöer, och stora fiskvandringar blir allt vanligare.

4.5 EESK noterar att kommissionens förslag inte grundar sig på en tydlig bedömning av de ekonomiska och sociala konsekvenserna. Detta förvärras av att fiskerisektorn i vissa regioner i EU har befunnit sig i kris sedan mer än 20 år och att de åtgärder som kommissionen hittills har antagit i anslutning till hållbarhet och vattenbruk inte har gjort det möjligt att vända tendensen ⁽⁶⁾. Av denna anledning begär kommittén att GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering vidtar snabba åtgärder för att inleda en omfattande debatt inom ramen för den branschvisa sociala dialogen ⁽⁷⁾ i syfte att fastställa de lämpligaste åtgärderna för att bedöma och vid behov kompensera förslagens ekonomiska och sociala konsekvenser ⁽⁸⁾.

4.6 I Europeiska revisionsrättens nyligen antagna rapport ställs det prioriterade kravet att kontroll- och sanktions-systemet, som bygger på ett licenssystem med prickar, ska genomföras på ett enhetligt och likartat sätt i hela EU för att säkerställa såväl sund konkurrens mellan aktörerna som kvalitet och spårbarhet för fiskeriprodukter i EU-medborgarnas intresse och för deras hälsa.

4.7 EESK anser att digitaliseringen säkerligen är ett viktigt verktyg för att säkerställa effektiva och ändamålsenliga kontroller. Det är också positivt att det planeras förenklad digital övervakningsutrustning för fartyg med en total längd på mindre än 12 meter (t.ex. en mobilapp för geolokalisering, även om det på öppet hav finns stora områden utan täckning som gör det omöjligt att övervaka fartygen). Jämfört med den tidigare lagstiftningen noterar kommittén dock att skyldigheterna för fiskare inte har minskats i någon betydande omfattning (särskilt för småskaligt fiske) och heller inte förenklats tillräckligt, såsom kommissionen aviserat.

4.8 Den digitala övervakningsutrustningen bör möjliggöra verkliga besparingar, både ekonomiska och tidsmässiga. Att utvidga alla skyldigheter till att omfatta småskaligt fiske skulle vara möjligt eftersom medlemsstaterna kommer att förfoga över en övergångsperiod på två år som bör göra det möjligt att beakta lokala särdrag, men skulle kunna bli betungande när det gäller fartyg med en total längd på mindre än 10 meter, som ofta saknar styrhytt och bara har en besättningsmedlem. I detta fall rekommenderas en ytterligare undersökning för att bedöma den praktiska genomförbarheten, i syfte att nå en balans mellan behovet av kontroll och fiskarnas verkliga kapacitet att efterleva alla dessa krav.

4.9 I detta sammanhang konstaterar EESK att de åtgärder som införs för att förtydliga sanktionssystemet säkerligen kan gynna sektorn. Det är dock mycket viktigt att de tillämpas på ett enhetligt sätt i de olika medlemsstaterna och faktiskt grundar sig på kriterier för riskhantering och är proportionerliga och avskräckande. I synnerhet visar analysen av förslaget på vissa motstridiga aspekter, såsom kopplingen av sanktionsbeloppet till fångstens marknadsvärde (från två till fem gånger produktens värde), som beroende på det geografiska området, tiden på året och den berörda artens relativa förekomst kan variera mycket och även fungera som incitament att överträda lagen.

⁽⁵⁾ Både rådgivande nämnden för Medelhavet (Medac), rådgivande nämnden för fjärrfiske (LDAC) och Europeche har vid flera tillfällen lagt fram specifika framställningar och förslag för att åtgärda de rådande problemen inom sektorn, men dessa avspeglas inte i det lagstiftningspaket som kommissionen föreslår.

⁽⁶⁾ I Italien, som har en kuststräcka på 800 mil, har antalet fiskefartyg minskat med omkring 33 % under de senaste 30 åren. Fartygen är i genomsnitt 34 år gamla och i brådskande behov av att uppgraderas eller ersättas med nya. Under denna period har 18 000 arbetstillfällen försvunnit (antalet anställda inom fiskerisektorn i Italien uppgår till 27 000). Källa: italienska ministeriet för jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukspolitik, 2016.

⁽⁷⁾ Inom ramen för EU:s branschvisa dialogkommitté – havsfiske.

⁽⁸⁾ EESK:s yttrande (NAT/749) om "Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)" (se sidan 104 i detta nummer av EUT).

4.10 EHFF är ett avgörande och nödvändigt instrument för att uppnå övergången till det nya kontrollsystem som kommissionen föreslår. Kommittén motsätter sig principen, som redan ingår i det nuvarande kontrollsystemet och den nuvarande EHFF, om att en allvarlig överträdelse medför omedelbar återbetalning av eventuella EU-medel som mottagits under de föregående fem åren. Denna stränga retroaktiva åtgärd är en av de viktigaste orsakerna till att uppnåendet av EHFF:s mål har försenats, då den har avskräckt många fiskare från att ansöka om EU-medel eftersom de varit rädda för att behöva betala tillbaka dem vid överträdelser som betraktas som allvarliga men som ibland medför mycket låga böter. Därför måste man se till att sanktionerna blir mer proportionerliga, så att deras avskräckande verkan inte blir till ett negativt incitament.

4.11 Kommittén motsätter sig fullständigt skyldigheten att installera CCTV-kameror på fiskefartyg för att kontrollera efterlevnaden av landningsskyldigheten. EESK anser att denna typ av åtgärd strider mot de grundläggande arbetsnormerna, rätten till personlig integritet och yrkeshemligheten, särskilt som den fastställs horisontellt och inte motiveras av eventuella risker som beror på tidigare upprepade överträdelser av lagstiftningen. EESK föreslår därför att medlemsstaterna ska genomföra riskbedömningar av vissa flottsegment som präglas av en hög och utbredd nivå av allvarliga överträdelser och att tillsynsmyndigheterna ska uppmana fartyg att installera CCTV-kameror på grundval av tidigare bristande efterlevnad. Kommittén är övertygad om det inte är genom övervakning och kontroll av fiskeverksamheten i stil med "storebror ser dig" som man kan uppnå målen om miljömässig hållbarhet och ge sektorn en nystart, utan genom tydliga, säkra och transparenta regler och sanktioner som tillämpas på ett effektivt och enhetligt sätt i hela EU.

4.12 EESK föreslår i synnerhet att förbättra och öka användningen av observatörer ombord. Dessutom rekommenderas det att inrätta en frivillig mekanism för att införa CCTV-kameror som omfattar incitament såsom möjlighet att öka den egna fångstkvoten för arter som befinner sig inom nivån för maximal hållbar avkastning med hjälp av medlemsstatens eventuella reserv av kvoter eller prioriterade och förenklade mekanismer för kontroll och landning. Samtidigt rekommenderas en tillfällig skyldighet att installera CCTV-kameror för fartyg som begått flera allvarliga överträdelser.

4.13 Den nya EHFF 2021–2027 kommer att spela en viktig roll för att möjliggöra en anpassning av de europeiska fartygen till den nya lagstiftningen. I synnerhet är det mycket viktigt att medlen är lätt tillgängliga på nationell nivå för alla som ansöker om dem.

4.14 Såsom redan framhållits i andra yttranden⁽⁹⁾ anser EESK att det är viktigt att fastställa fiskekapaciteten med hjälp av lämpligare parametrar när det gäller tonnage och maskinstyrka, eftersom dessa faktorer är avgörande för att säkerställa besättningens säkerhet ombord och nå mer hållbara koldioxidutsläppsnivåer.

5. Särskilda kommentarer

5.1 Överfisket är säkerligen en av de grundläggande orsakerna till att antalet fiskar i havet minskar. Kommittén anser dock att denna företeelse bör beaktas tillsammans med andra faktorer som också är skadliga för marina arter, såsom föroreningar, klimatförändringar, sjöfart och undervattensborrning (buller). Ett mer öppet tillvägagångssätt är avgörande för utarbetandet av effektiva strategier för att skydda marina livsmiljöer.

5.2 Ett effektivt sanktionssystem bör vara enkelt och tydligt att tillämpa för att vara verkligt avskräckande. Kommittén påpekar att licenssystemet med prickar i vissa fall kan påverka besättningen negativt, även om det faktiskt är fiskefartygets befälhavares val och beteenden som bestraffas, bl.a. med kraftfulla åtgärder såsom indragen fiskelicens. När en fiskelicens dras in⁽¹⁰⁾ är det nödvändigt att inrätta mekanismer för att skydda de arbetstagare på fartyg som, eftersom de har ingått avtal där betalningen är knuten till en andel av fångsten, riskerar att bli utan lön om de inte hittar ett nytt fartyg att arbeta på eller direkt byter yrke. Eftersom det handlar om en sektor i svårigheter riskerar denna kontinuerliga dränering av mänskliga resurser, färdigheter och kunskaper att i ännu större utsträckning undergräva utsikterna till återhämtning.

5.3 EESK stöder förslaget om att utvidga kontrollsystemet till att även omfatta fritidsfiske, där man på senare tid har konstaterat många fall av kringgående av den gällande lagstiftningen för "klassiskt" fiske. I synnerhet rekommenderas det att ägna särskild uppmärksamhet åt det fritidsfiske som utgör en inkomstkälla och särskilja det från fritidsfiske för personlig användning och konsumtion. Detta är en grundläggande åtgärd för att skydda de fiskare som följer lagstiftningen och bekämpa illojal konkurrens eller, i de allvarligaste fallen, olagligt fiske.

⁽⁹⁾ EESK:s yttrande (NAT/749) om "Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)" (se fotnot 8).

⁽¹⁰⁾ Fiskelicensen kan, på grundval av ett kriterium om upprepade överträdelser, dras in under en period på mellan fyra månader och ett år, eller till och med återkallas permanent.

5.4 Kommittén instämmer i att det är mycket viktigt att säkerställa fiskeriprodukternas spårbarhet, men avskaffandet av undantaget från att i loggboken rapportera fångster ombord som uppskattas underskrida 50 kg skulle kunna orsaka svårigheter framför allt för småskaliga fiskare. För att hantera allt pappersarbete, som kan bli tidskrävande i hav med många arter såsom Medelhavet, riskerar de nämligen att förlora orimlig tid före landningen, vilket gör att de inte kan sälja den fisk som fångats till bästa pris. Därför rekommenderas det att den nuvarande tröskeln ska bibehållas och att man noga ska övervaka att detta inte ger upphov till några oönskade effekter.

5.5 Den nya spårbarhetsmekanism som kommissionen föreslår, särskilt när det gäller importerade produkter, kan stödjas. De flesta fallen av bedrägerier och bristande respekt för grundläggande arbetsnormer (ILO:s konventioner) och miljönormer inträffar nämligen i tredjeländer. Ändå når fisken från dessa olagliga metoder fortfarande relativt enkelt EU-medborgarnas tallrik. Det är dock viktigt att notera att arbetskraftsexploatering fortfarande registreras på vissa europeiska fartyg⁽¹¹⁾ och att det krävs särskild uppmärksamhet av de kontrollansvariga och stränga sanktioner för att slutgiltigt utrota denna företeelse.

5.6 Kommittén påpekar att det finmaskiga nätet av kontroller av spårbarheten inte får upphöra vid den "första försäljningen", eftersom det är nödvändigt att kontrollera hela leverenskedjan, "från hav till bord". Även i detta fall bör alla berörda aktörer göras aktivt delaktiga, från grossister via förädling till detaljhandel.

5.7 Maltaförklaringen "MedFish4Ever" från 2017 är en hörnsten i EU:s åtgärder. EESK anser dock att särskilda tekniska åtgärder och bevarandeåtgärder för fiskbestånd bör anpassas till de olika fiskemetoderna och havets biologiska egenskaper. I synnerhet har EESK konstaterat att det är svårt att anpassa de framgångsrika modeller som erbjuds genom de fleråriga planerna för fiske efter målart till blandfiske, med allvarliga konsekvenser för miljön och ekonomin⁽¹²⁾. Därför rekommenderar EESK ett grundligare system för insamling av data om bestånden för att utveckla särskilda strategier som bättre kan skydda den biologiska mångfalden utan att tillfoga fiskerisektorn onödig skada⁽¹³⁾.

5.8 Såsom redan påpekats i tidigare yttranden⁽¹⁴⁾ anser EESK att kombinationen av ett stelbent kvotsystem och den nya landningsskyldigheten utgör ett av sektorns största problem. De höga kostnaderna för övergången till ett mer hållbart fiske (t.ex. selektiva nät) bör till fullo bäras genom EHFF-stöd. EESK efterlyser ett förenklat, riskanalysbaserat och pragmatiskt kontrollsystem, och föreställer sig en betydande insats på nationell nivå, med stöd av de berörda parterna, för att stödja övergången för ett stort antal fartyg.

5.9 Kommissionen föreslår att alla fiskeriprodukter ska vägas av registrerade operatörer omedelbart efter landning, innan produkten lagras, transporteras eller säljs. EESK anser att det är viktigt att behålla den nuvarande möjligheten till stickprovskontroller. I de fall då fiskeriprodukterna transporteras innan de släpps ut på marknaden eller den första försäljningen sker i ett tredjeländ rekommenderas det dessutom att behålla den nuvarande tidsfristen för att översända den nödvändiga dokumentationen till de behöriga myndigheterna på 48 timmar efter landningen för att undvika förseningar och efterföljande kvalitetsförlust.

⁽¹¹⁾ Se artikeln i The Guardian: "We thought slavery had gone away": African men exploited on Irish boats.

⁽¹²⁾ Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM), "The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries", 2016, s. 26. Såsom framhålls av AKFM-FAO är det lättare att bedriva målinriktat fiske i målartshav, eftersom färre fiskarter lever sida vid sida där, vilket innebär att det är lätt att fastställa fångstbegränsningar. I gengäld kan många fiskarter återfinnas i samma område i hav med många arter.

⁽¹³⁾ EESK:s yttrande om "Flerårig plan för fiske efter små pelagiska arter i Adriatiska havet" (EUT C 288, 31.8.2017, s. 68). EESK:s yttrande (NAT/749) om "Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)" (se fotnot 8).

⁽¹⁴⁾ EESK:s yttrande om "Landningsskyldigheten" (EUT C 311, 12.9.2014, s. 68). Punkt 1.2: "Kommittén anser emellertid att kommissionens förslag är alltför komplicerat, och att det kommer att medföra ett onödigt och oproportionerligt extraarbete för fiskarna i samband med tillämpandet av landningsskyldigheten. Därför bör man satsa på en mer pragmatisk, tydlig, enkel och flexibel lagstiftning som verkligen ger fiskarna tid till att anpassa sig under en övergångsperiod utan att riskera att drabbas av hårda sanktioner."

5.10 EESK välkomnade kommissionens förslag om plast för engångsbruk⁽¹⁵⁾, särskilt de planerade stimulansåtgärderna för att ta i land trasiga eller skadade fiskeredskap i syfte att underlätta återvinningen⁽¹⁶⁾. Denna åtgärd ger i kombination med den nya åtgärden för hamnar⁽¹⁷⁾ upphov till nya utsikter och möjligheter för det hållbara fisket och den cirkulära ekonomin. EESK anser att systemet med incitament för fiskare att ta i land näten bör utvidgas till att omfatta allt slags avfall som samlas in till sjöss under fiskeverksamhet. Det är också viktigt att kontrollera att införandet av utökat producentansvar inte innebär högre kostnader för inköp av nät för företagen i fiskerisektorn. EHFF kan vara det lämpligaste finansieringsinstrumentet för att stödja denna process.

5.11 Detta initiativ skulle vara avgörande för rena hav, eftersom fiskarna i dag måste betala för att på land lasta av avfall som samlats in under fisket. Detta avfall motsvarar bland annat 90 % av det som fångas i näten, och fiskarna är också skyldiga att sortera avfallet och, om det inte är möjligt att identifiera det, klassificera det som "specialavfall", som kräver särskilda former av behandling. I praktiken innebär de gällande bestämmelserna att fiskarna måste betala för att rensa havet från föroreningar som de inte har orsakat. EESK tror att fiskarna med lämplig utbildning skulle kunna ge ett betydande mervärde genom att bidra till att dels rensa havet, dels skapa en god cirkel av ekonomisk integration för verksamheten⁽¹⁸⁾.

Bryssel den 12 december 2018.

Luca JAHIER
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

⁽¹⁵⁾ EESK:s yttrande (NAT/742) om "Plast för engångsbruk" (EUT C 62, 15.2.2019, s. 207).

⁽¹⁶⁾ COM(2018) 340 final.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 33 final.

⁽¹⁸⁾ EESK:s yttrande om "Strategi för plast i en cirkulär ekonomi (inklusive åtgärder mot marint skräp)" (EUT C 283, 10.8.2018, s. 61).

EESK:s yttrande (NAT/742) om "Plast för engångsbruk" (se fotnot 15).

EESK:s yttrande (NAT/749) om "Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)" (se fotnot 8).